

Projekty na podporu integrace cizinců v období financování 2014-2020

Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty

Projekt Evaluace integračních projektů, Reg.č. CZ.08.1.125/O.0/O.0/16_004/0000194

Projekty, fondy a programy, které podporovaly integraci cizinců

V programovém období 2014-2020 proběhlo **762 intervenčních a systémových projektů na podporu integrace cizinců, 43 z AMIF a 719 z ESF, v celkovém objemu 1,8 mld. Kč.**

Integrační projekty ESF tvoří **2,61 %** počtu všech neinvestičních projektů ESF a **0,97 %** všech výdajů na neinvestiční projekty ESF (k 1.3.2021).

AMIF - Azylový, migrační a integrační fond

řídící orgán:

•NP AMIF

43 projektů

Ministerstvo vnitra

ESF - Evropský sociální fond

•OP Z - OP Zaměstnanost

32 projektů

Ministerstvo práce a sociálních věcí

•OP PPR - OP Praha - pól růstu

685 projektů

Hlavní město Praha

•OP VVV - OP Výzkum, vývoj vzdělávání

2 + ? projektů

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Které aktivity byly podporovány?

- Provoz **Center na podporu integrace cizinců (CPIC)** v každém kraji ČR, kurzy češtiny, odborné poradenství pro migranty ze třetích zemí; regionální spolupráce (AMIF)
- Podpora **dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem** na pražských školách, personální podpora škol (OP PPR)
- Vzdělávání a metodická podpora **pedagogů** (AMIF, OP PPR)
- Komplexní **podpora integrace migrantů** a podpora zranitelných skupin migrantů při vstupu na trh práce, odborné poradenství, kurzy češtiny (OP Z)
- **Inovační a systémové projekty** (OP Z, AMIF, OP VVV) na podporu integrace na lokální úrovni a zvyšování kapacit úřadů
- Vzdělávání **profesionálů** (OP Z, AMIF)

Kolik lidí bylo podpořeno?

- **2 tisíce migrantů** (individuální poradenství, vzdělávání na podporu zaměstnanosti, mentoring) a **profesionálů** pracujících s migranty (OP Z)
- **49 tisíc klientů CPIC, migrantů ze 3. zemí:** sociální poradenství 28 tisíc, kurzy češtiny 20 tisíc, právní poradenství 16 tisíc, socio-kulturní orientace: 7 tisíc osob (AMIF)
- **pedagogové, profesionálové, veřejnost** (AMIF)
- **4 tisíce návštěvníků komunitních center** (OP PPR)
- **6 tisíc dětí a žáků se SVP, 5 tisíc pedagogů,** celkem 41 tisíc dětí a žáků (OP PPR)

Která opatření je třeba nadále podporovat?

Výuka českého jazyka

- Výuka dětí a žáků s nedostatečnou znalostí češtiny přizpůsobená jejich potřebám
- Podpora pedagogů a metodická a personální podpora škol; financování práce lektorů češtiny, asistentů pedagogů a koordinátorů výuky
- Kurzy pro dospělé na vyšší než základní úrovni; zajištění vhodných učebnic
- Podpora jazykových kurzů se zacílením na zvýšení uplatnitelnosti migrantů na trhu práce

Odborná a komplexní podpora integrace migrantů

- Právní, sociální, psychologické poradenství pro migranty, pracovní koučing/mentoring; podpora orientace ve společnosti

Regionální rovina integrace

- Metodická a informační podpora regionálních a lokálních aktérů – krajů, obcí, CPICů, místních NNO, škol a regionálních poboček státních institucí (např. NPI ČR)

Prostupnost úřadů, škol, sociálních a dalších služeb

- Rozvoj tlumočení, interkulturní práce a práce specialistů pro práci s cizinci na úřadech, ve školách, i v sociálních, zdravotních službách a dalších službách
- Mainstreaming integrace cizinců do stávajících služeb

Vzdělávání profesionálů pracujících s migranty

- Vzdělávání profesionálů jak z neziskového sektoru, tak ze státní správy a samosprávy v oblasti interkulturních kompetencí
- Podpora vzdělávajících organizací

Výzkumy, analýzy, evaluace

- Intervence navazující na analýzy potřeb a stávajících administrativních dat o integraci
- Vyhodnocování projektů propojené s kontinuálním sledováním situace v oblasti migrace a integrace
- Dopadová evaluace u vybraných opatření

Hlavní evaluační zjištění a doporučení pro období 2021-2027

Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty

1/ Projekty přinesly užitek v individuální podpoře migrantů a profesionálů. Systémovou podporu integrace financoval zejména AMIF, systémový potenciál ESF byl využit málo.

Dobrá praxe projektů

- Podporované intervence se osvědčily (kurzy češtiny, odborné právní a sociální poradenství, individuální mentoring a podpora orientace migrantů ve společnosti, podpora žáků s OMJ a jejich pedagogů, vzdělávání profesionálů pracujících s migranty, komunitní centra).
- Systémový prvek: CPIC v každém regionu + částečná podpora ze státního rozpočtu zajišťující kontinuitu

Doporučení

- Podporovat nadále osvědčené intervence, zvyšovat kapacity služeb, kde je třeba.
- Využívat finance z fondů EU k pilotáži systémových opatření (tlumočení a práce specialistů na úřadech, prevence pracovního vykořisťování, podpora integrace na lokální úrovni a spolupráce aktérů).
- Zavádět ověřené intervence nebo systémová řešení do praxe a zajistit dlouhodobé koncepční financování integrace cizinců.

Limity projektů

- Omezení cílové skupiny projektů AMIF na občany 3. zemí
- Nízká podpora pilotáže komplexních a systémových integračních opatření z fondu ESF
- U některých intervencí pokrytí pouze určitých regionů (podpora žáků s OMJ pouze v Praze, intervence OP Z pouze v některých krajích)
- Administrativní zátěž příjemců projektů

2/ Integrační projekty je obtížné identifikovat a monitorovat. Chybí jednotný indikátor podpory migrantů. Také proto je obtížné vyhodnotit výstupy a dopad projektů.

Stávající indikátor 61500 „Migranti, lidé, kteří jsou původem cizinci, menšiny“ není pro monitoring integračních projektů vhodný, protože neodlišuje osoby s migrační zkušeností od jiných menšin. Navíc, není využíván pro nezletilé osoby, a tak neumožňuje sledovat podporu žáků s OMJ (zejména v OP VVV). Neexistuje ani jiný příznak, jak integrační projekt spolehlivě rozpoznat.

Doporučení

- Zavést indikátor „Migranti/osoby s migrační zkušeností“, který by umožňoval sledovat podporu osob s migrační zkušeností bez ohledu na občanství a věk.
- Sjednotit monitoring podpořených osob s migrační zkušeností v ESF a AMIF.
- Provádět monitoring integračních projektů napříč programy v návaznosti na priority státní Koncepce integrace cizinců, sledovat vybrané ukazatele dlouhodobých dopadů intervencí na účastníky a integrační projekty aspoň výběrově evaluovat.

3/ Projekty ESF jsou většinou jednorázové, nenavazují na sebe ani na systémová opatření. Absence návaznosti na kvalitní intervence je plýtváním potenciálu pracovníků i institucí.

Jednorázové intervence mají svůj smysl, ale některá opatření mají efekt až při dlouhodobé kvalitní realizaci. Té ovšem nelze dosáhnout, pokud poskytování intervence končí s koncem projektu. U úspěšných projektů, které podporovaly spolupráci aktérů nebo provázanost služeb, kde se dokonce podařilo dosáhnout organizační změny, ale zůstávají bez návaznosti, lze mluvit o plýtvání potenciálem všech zainteresovaných.

Doporučení

- Pokud má být politika integrace cizinců financována projektově, je třeba identifikovat kvalitní intervence a podporovat návaznost a dlouhodobost jejich financování.
- V průběhu programového období je třeba hledat zdroje systémového financování osvědčených intervencí, nebo plánovat stabilní financování projektové.
- Nepřipustit, aby se úspěšné intervence, které zůstaly bez návaznosti, v dalším programovém období znovu "vynalézaly".

Hlavní evaluační zjištění a doporučení pro období 2021-2027

Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty

4/ Resorty nevyužívaly systematicky fondy EU k financování politiky integrace cizinců, operační programy ESF nebyly provázány s Konceptí integrace cizinců (KIC). AMIF využíván byl, ESF spíše výběrově.

Doporučení

- Využívat fondy EU pro financování integrace cizinců v ČR.
- Promítnout priority Koncepte integrace cizinců (KIC) a každoroční úkoly ke KIC do výzev programů AMIF i ESF.
- Posílit institucionální podporu politiky integrace zejména v resortech MPSV a MŠMT tak, aby resorty disponovaly odborníky, kteří by se tématu věnovali a financování z EU sledovali.
- Využívat projekty k pilotáži opatření a osvědčeným postupům zajistit stabilní financování.

5/ Výzvou pro budoucí období je koordinace financování integrace mezi fondy AMIF a ESF, a mezi programy NP AMIF, OP Z+ a OP JAK.

Doporučení

- Koordinovat plánování intervencí mezi programy OP Z+, OP JAK a NP AMIF v souladu s prioritami KIC. Sladovat harmonogramy plánování výzev i realizace opatření a vyhodnocovat efekty intervencí napříč fondy a programy.
- Sledovat rovnoměrnost financování, zabránit pozdnímu nástupu financování a rychlému utrácení v posledních letech.
- Zvýšit zájem věcných sekcí resortů o monitoring výstupů a výsledků projektů.
- Nastavit lepší spolupráci mezi resortními garanty integrační politiky a řídicími orgány ESF, umožnit resortním garantům přístup k tvorbě programových dokumentů i do platforem pro přípravu výzev.
- Do plánování, realizace a vyhodnocování integračních opatření zapojit zástupce regionální a místní samosprávy, neziskový sektor a experty.

Rozdělení rolí mezi programy v období 2021-2027 podle nové Dohody o partnerství

Koordinace mezi programy by měla navazovat na priority vycházející z Koncepte integrace cizinců ČR.

AMF - Azylový a migrační fond	řídící orgán:	bude podporovat:
• NP AMF	MV	integraci státních příslušníků třetích zemí (dle právního základu AMF)
ESF+ - Evropský sociální fond plus		
• OP Z+ (nástupce OP Z)	MPSV	podporuje další integraci cizinců zaměřenou na uplatnění na trhu práce a integrační opatření pro občany EU, kteří nejsou cílovou skupinou OP AMIF
• OP PPR - <i>program nástupce nemá, Praha již vlastní program mít nebude</i>		
• OP JAK (nástupce OP VVV)	MŠMT	zajistí podporu při vzdělávání dětí/žáků s odlišným mateřským jazykem